VII. Historický vývoj samurajské vrstva a koncept *bušidó* 武士道

- *Bušidó* „prvního typu“ – středověké Japonsko
  - Minamoto no Joritomo 源頼朝 *goon* 御恩・*hókó* 奉公
  - *kakun* 家訓（*kjókun* 教訓）
    - *Čikubašó* 『竹馬抄』1383 Šiba Jošimasa 斯波義将
    - *Kójó gunkan* 『甲陽軍鑑』1577 Kósaka Dandžó Masanobu 高坂弾正昌信
  - 弓矢取る身の習 (jumijatorumi no narai) 坂東武者の習 (bandó mušano narai) 弓矢の道 (jumijano miči)
    兵の道 (cuwamono no miči) 武者の道 (mušano miči) 武者道 (mušadó) 武道 (budó)
- *Bušidó* „druhého typu“ – předmoderní Japonsko
  - 4 vrstvy společnosti: samurajové, rolníci, řemeslníci, obchodníci 士農工商 (しのうこうしょう)
  - 5 konfuciánských ctností 五常 (ごじょう) :
    - *džin* 仁 *gi* 義 *rei* 礼 *či* 智 *šin* 信
  - *bunbu rjódó* 文武両道
  - Kauza 47 róninů z knížectví Akó 赤穂事件 (あこうじけん)
  - Sokó JAMAGA 山鹿素行 (1622–1685)
    - *bukjó* 武教 *šidó* 士道
  - Júzan DAIDÓDŽI 大道寺友山 (1639–1730)
    - *Budó šošinšú* 『武道初心集』
  - Sorai OGJÚ 荻生徂徠 (1666–1728)
  - Cunetomo (Džóčó) JAMAMOTO 山本常朝（山本常朝） (1659–1719)
    - *Hagakure* (*kikigaki*)『葉隠』（『葉隠聞書』） (1716) (online originál, html)
    - 「武士道 (ぶしどう) といふは死 (し) ぬ事 (こと) と見附 (みつ) けたり」
- *Bušidó* „třetího typu“ – moderní Japonsko
  - Jukio OZAKI, Jukiči FUKUZAWA aj. – „gentlemanství“ (anglosaské)
  - Basil Hall Chamberlain (1912). *The Invention of a New Religion* (html)
  - Inazó NITOBE 新渡戸稲造 *Bushido, the Soul of Japan*

(online česky, anglicky)

- *gi* 義 *jú* 勇 *džin* 仁 *rei* 礼 *sei* 誠 *meijo* 名誉 *čúgi* 忠義

- Tecudžiró INOUE 井上哲次郎 – kompilátor *Bušidó zenšú* 武士道全集
- Poválečná situace
- Jukio MIŠIMA 三島由紀夫 *Hagakure njúmon* 『葉隠入門』 (1967)

VIII. ***Nindža* a *nindžucu* jako mýtus**

- Slova 忍者 (nindža) a 忍び (šinobi)
  - slovo *nindža* poprvé v románu *Sarutobi Sasuke* (1955)
  - 忍者 čteno jako *ninša* v knize *Gendaidžin no nindžucu* (1937)
  - konec 19. a začátek 20. stol. – pojmy 忍術者 (nindžucuša) a 忍術使い (nindžucu cukai)
  - historické prameny: výrazy *kusa, rappa, nokizaru, kančó, teisacu* aj.; výraz *šinobi* (忍び) užíván primárně jako příslovce (ne jako podstatné jméno označující člověka, příslušníka určité specializované skupiny…)
- Historické doklady
  - do pozdního středověku absence jakýchkoliv dokladů
  - Před obdobím Edo (1603–1868) kusé zmínky (často idealizované)
  - Období Edo:
    - Populární zábavná literatura
    - „Oficiální“ spisy o *nindžucu* – málo obecně známé; idealizace, snaha propagovat rodové tradice
      - 『正忍記』 (Šóninki) (1681)
      - 『万川集海』 (Mansenšúkai) (1676)
  - Moderní období
    - Snahy o vědecké uchopení mystických jevů
    - Vznik pojmu *nindžucu* 忍術 („umění vytrvat, přetrvat“)
    - Osobnosti: Gingecu ITÓ, Seiko FUDŽITA
    - Vznik dnešní podoby *nindži* a *nindžucu* – poválečné období
      - Heišičiró OKUSE – město Iga-Ueno
- *Nindža* a *nindžucu* – moderní podoba

    - Součást pop-kultury, turismus, atrakce, *kawaii,* Cool Japan atd.
    - Bojové umění (např. Budžinkan 武神館 aj.)
    - Akademické studium (Univerzita Mie)
    - Globální fenomén
- **Vynalezená tradice (*invented tradition*) ?**